

Zaterdag 5 juni 1915 – ochtendeditie

Belgische vluchtelingen.

De Centrale Commissie tot behartiging der belangen van naar Nederland uitgeweken vluchtelingen verzoekt ons nog het volgende mede te delen ter aanvulling van het uittreksel uit het voorlopig rapport aan de minister van staat, minister van binnenlandse zaken uitgebracht.

Ook in het vluchtoord te Gouda worden houten huizen gebouwd, hier echter met de fondsen van een Engelse stichting, de War Relief Committee, een afdeling van de Society of Friends, welke de huizen na afloop van de oorlog in België zal plaatsen. De huizen, oorspronkelijk door de stichting te Vlissingen gebouwd, zijn, nadat de provincie Zeeland door de vluchtelingen moest worden ontruimd, weer te Gouda opgebouwd, waar langzamerhand een tuinstad is verzezen. In Gouda werken aan de huizen 68 timmerlieden, meubelmakers, schilders en smeden, terwijl in de vluchtoorden te Ede en te Uden, waar eveneens houten huizen worden gebouwd, respectievelijk 73 en 97 werklieden bezig zijn.

In verband met het succes, waarmee de commissie kan terugzien op de resultaten van het registratiebureau, moet nog vermeld worden, dat van de adressen van 79.000 vluchtelingen, die gezocht werden, er 62.000 zijn gevonden.

Voedingscomité voor bezet België.

Het officieel Belgisch Comité voor Nederland deelt ons mede, dat de eerste lijsten, terug ontvangen door het werk De Collecte ten bate van het Voedingscomité voor het bezette gedeelte van België onder de in Nederland verblijvende Belgen, aan giften 55.000 F hebben opgebracht.

Berlijn, 4 juni. Officieel bericht van het grote hoofdkwartier:

Het kasteel en de plaats Hooge, ten oosten van Ieper, is op enkele huizen aan de westrand na, door ons in een stormaanval genomen. De Engelse tegenaanvallen zijn bloedig afgeslagen.

Londen, 4 juni. Generaal French meldt dat sedert de verovering van enkele gebouwen op het terrein der ruïne van het kasteel Hooge in de nacht van 30 mei, de Engelse loopgraven daar aan een zware beschieting hebben blootgestaan.

Er zijn voortdurend kleine gevechten geleverd. Een keer zijn de Engelsen genoodzaakt geweest de gebouwen te ontruimen, doch in de afgelopen nacht hebben zij ze heroverd.

Mechelen afgezonderd.

De Antwerpse correspondent van de Tijd meldt, op 3 dezer, dat Mechelen gestraft is met afzondering van de buitenwereld, "omdat de Belgen weigeren in hun eigen staatsarsenaal voor hun vijanden te werken. Er waren geen werklieden genoeg, de vroegere werklieden wilden niet weer aan de slag gaan. Toen kreeg de burgemeester bevel de werklieden op te roepen. De echte Belg weigerde. Er kwam nieuw bevel, krachtig bevel. Onmiddellijk moest de burgemeester de werklieden oproepen, anders werd Mechelen gestraft met 500.000 mark. De schepenen beraadslaagden met het hoofd der stad en men besloot die uiterst zware boete te ontgaan, maar toch niets tegen het eigen vaderland te ondernemen: en men plakte per plakbrief de oproep aan, maar met vermelding, dat dit door de Duitse overheid was afgedwongen. De uitwerking was begrijpelijk, zoals men verwacht had: er kwamen geen Belgen zich als werklieden aanmelden."

De 30^e mei werd toen per plakbrief en in de bladen het volgende besluit van generaal von Bissing, gouverneur-generaal in België, bekend gemaakt:

“De Kreiz-chef van Mechelen heeft mij medegedeeld, dat zijn bekendmaking van 25 mei er niet toe geleid heeft een voldoende aantal vakwerklieden het werk in het arsenaal te doen opnemen.

“Aangezien het door de bekendmaking van 5 mei voor ieder weldenkend burger duidelijk moet zijn, hoe bij alle werk, door het Duitse bestuur verlangd, in geen geval sprake is van te leveren arbeid voor het Duitse leger, maar alles veeleer in het belang van het verkeer voor de Belgische bevolking is gedaan, zo zie ik mij gedwongen, voortaan de stad Mechelen en omgeving met het afbreken van alle zakenverkeer zolang te straffen, tot de arsenaalwerklieden in voldoende aantal tot hun plicht teruggekeerd zijn.

“Ik bepaal derhalve: Indien niet woensdag 2 juni, 10 uur 's voormiddags, Duitse tijd, vijfhonderd vroeger in het arsenaal werkzaam geweest zijnde Belgische arbeidswilligen zich voor werk aangemeld hebben (arbeidswilligen kunnen zich dagelijks van 8 tot 12 uur 's voormiddags en van 2 u 30 tot 6 uur 's namiddags, Duitse tijd, aan het portaal van het arsenaal aanmelden), worden volgende verkeersbeperkingen de 3^e juni vanaf 's morgens 6 uur ingevoerd:

- a. Het spoorwegbestuur heeft bevel ontvangen alle personen- en goederenverkeer van en naar de stations aan onbestaande lijnen te verhinderen: Mechelen-Weerde, Mechelen-Boortmeerbeek, Mechelen- Sint Kathelijne Waver, Mechelen-Kapelle op den Bosch en eindstation inbegrepen. Voor ieder burgerpersoon is het verboden en strafbaar de stations te betreden.

- b. In het gebied van Chaussée-brug Duffel, langs de Nete en Rupel stroomafwaarts, tot aan de monding van het kanaal naar Brussel, langs de oostzijde daarvan naar het zuiden, Nijnelaar, Boortmeerbeek, Rijmenam, Wuynes, Ghem, Elewijt, Wippendries, Bergscheide, Canijnelaar, Peulis, Hoogstraat, Onze Lieve Vrouw Waver, Beukhevel, Berkhoef, Chaussée-Brug, Duffel, wordt ieder verkeer met voertuigen (personen- of lastvoertuigen) rijwielen, automobielen, trams, zowel als het scheepsverkeer, ook het doorgangsverkeer, met uitzondering van het scheepsdoorgangsverkeer, onvoorwaardelijk verboden. De tramwegen worden aan de grens van het genoemde gebied door het wegnemen van spoorstaven afgebroken.
- c. Uitgezonderd van de bepaling onder b. zijn alleen de transporten ter verzorging van het afgesperde gebied door het Comité National.
- d. Het pasbureel Mechelen wordt gesloten. Indien het zakenverkeer van Mechelen en omgeving, voor welke ontwikkeling ik bijzondere moeite heb gedaan, door het in werking treden van bovenstaande beperkingen van het verkeer hard getroffen wordt, is dit alleen te wijten aan de bekrompenheid en ophitsing der arsenaalwerklieden.

De correspondent van de Tijd besluit met de mededeling, dat de Belgen toch "weigeren voor de vijand te werken op hun eigen arsenaal."

Uit België.

Naar uit Brussel aan het Belgisch Informatiebureau in Den Haag wordt gemeld, heeft enige dagen geleden het Duitse bestuur kennis gegeven, dat het nationale voedingscomité in het vervolg van het Rode Kruis afhankelijk zal zijn. Het Duitse bestuur, dat onlangs de

leiding van het Belgisch Rode Kruis heeft overgenomen, zou dus de directie over de voedingsorganisaties in het bezette gedeelte van België voeren.

Van deze maatregel verwacht men aan Belgische zijde ernstige conflicten. Niet alleen zullen de bestuursleden van de Belgische steun- en voedingscomités weigeren, evenals de bestuursleden van het Rode Kruis het onlangs deden, zich aan het Duitse toezicht te onderwerpen, maar ook zal de omstandigheid dat het werk van de nationale voeding in België onder de bescherming staat van drie gezanten van neutrale landen, n.l. van Nederland, Spanje en de Verenigde Staten, aanleiding geven tot moeilijkheden.

Uit Havre verneemt het Informatiebureau, dat de Belgische regering te Andreville bij Calais een opleidingsschool heeft gesticht voor de vorming van hulpofficieren bij de artillerie. Er zullen twee cursussen gehouden worden. De eerste zal 4 tot 6 weken duren; 45 leerlingen zullen hiertoe toegang hebben.

Volgens een Engels blad heeft de Duitse duikboot U35 de Belgische treiler Delta B woensdagmiddag bij de Scilly-eilanden met ongeveer 40 kanonschoten tot zinken gebracht. De bemanning van elf koppen is te St. Mary's geland.

Zaterdag 5 juni 1915 – avondeditie

Het Rode Kruis in België.

De Heer W. A. van der Veen, voorzitter van het Antwerps Centraal Bureel en van het Land- en Tuinbouwcomité te Antwerpen, gaf ons naar aanleiding van de in België gerezen geschillen tussen de Duitse

overheid en het onder Belgisch bestuur staande Rode Kruis, enige inlichtingen.

Het allereerst, zo zegde de heer van der Veen, moet worden geconstateerd, dat het Rode Kruis in België niet is ontbonden. De Duitse overheid heeft slechts het hoofdcomité naar huis gestuurd. Dit geschiedde tengevolge van de weigering van het comité om stelselmatig mee te werken overeenkomstig de Duitse opvatting van artikel 2 der statuten tot verbetering van de ongelukkige toestand, waarin België zich thans bevindt.

Nu moet worden erkend, dat de wens der Duitse overheid een totale ommekeer betekent in de Belgische opvatting van het Rode Kruis.

Voor de oorlog bestond het Rode Kruis wel, maar voerde weinig uit. Op het ogenblik, dat de oorlog uitbrak werd met zeldzame energie en meer dan gewone bekwaamheid het werk ter hand genomen. Echter het betrof alleen de verzorging van zieken en gewonden en het Rode Kruis werkte niet op maatschappelijk terrein. Met de bezetting door de Duitse troepen hield deze arbeid vrijwel geheel op, en enkel door zelfstandige onderafdelingen werd de verzorging der krijgsgevangenen ter hand genomen.

Nu is de Duitse opvatting deze, dat alle liefdadigheidswerk behoort te worden gesteld onder het teken van het Rode Kruis, ook de liefdadigheid op maatschappelijk terrein en wel in hoofdzaak deze drie afdelingen: 1° bestrijding der tuberculose; 2° bestrijding der kindersterfte; 3° bestrijding der werkloosheid. Het laatste, omdat daaruit vele euvels voortspruiten, die verder kunnen rusten.

Men begrijpt, dat deze plannen der Duitse overheid aan de impulsieve volksaard der Belgen vreemd zijn. Het mag worden gezegd, dat nergens ter wereld de liefdadigheid zo'n grote omvang

heeft als in België. De vereniging ter bestrijding der tuberculose in België is een voorbeeld voor alle landen, en liefdadigheid is altijd een karaktertrek der Belgen geweest.

De liefdadigheid in België draagt tweeërlei karakter: een officieel-zelfstandig en een intiem, naar persoonlijke opvattingen zich regelend karakter.

In vreedstijd gaat alles goed. Thans echter is het oorlog; militair regime heerst, scherpe controle vanwege het publiek en de pers ontbreekt, en bij de gouverneur-generaal schijnen veel klachten over nalatigheid, willekeurige opvattingen en wanbeheer te zijn ingekomen. Met het bekende Duitse organisatietalent wordt nu de zaak aangevat. In iedere provincie is een commissaris aangewezen; in de provincie Antwerpen bij uitzondering zelfs drie commissarissen, die onder hoofdleiding van graaf von Hatzfeld Trachenberg zullen werken. De eerste maatregel is geweest het Belgische hoofdcomité op te heffen, een maatregel waartegen geprotesteerd is. Het was te verwachten, dat er een nieuw hoofdcomité zou zijn samengesteld; het is echter nog niet gebeurd.

De tweede maatregel is het uitnodigen, op het ogenblik nog slechts uitnodigen van de afdelingen van het Rode Kruis, en zich te stellen onder de commissaris der provincie en aan hem verantwoording te doen van de verrichte arbeid. Niet alleen de afdelingen van het Rode Kruis, ook de andere weldadigheidsverenigingen, die niet onder gemeentelijk bestuur staan, zullen daartoe worden aangezocht. Te Antwerpen is men begonnen, daartoe werd verleden week een vergadering ten stadhuize bijeengeroepen door graaf von Hatzfeld Trachenberg, die terstond na opening het woord gaf aan de bekende bestrijder der tuberculose, prof. Dr. Pannwitz, die het standpunt van de gouverneur-generaal duidelijk maakte en zegde, dat het de begeerte is van generaal von Bissing, om niet slechts als de strenge

militair, maar ook als een zorgend landsvader in België te regeren, en onder de leuze “Inter Arma Caritas” verzocht de handen ineen te slaan, om tot een centralisatie der werkzaamheden in België te geraken.

Pannwitz deelde later nog mee, dat er vooral in het zuiden van het land misbruiken bestonden en vele comités door gebrek aan geld tot onmacht zijn gedoemd. De bedoeling bestaat, ook deze beletselen weg te nemen. Leden van de Antwerpse afdeling van het Rode Kruis konden geen toezegging geven tot enige medewerking zonder hun medebesturen eerst te raadplegen. Woensdag zal er opnieuw worden vergaderd.

Aan de IJzer. Diksmuide.

De (Belgische) Legerbode begint in nummer 114 een verslag van de wijze, waarop de Belgen te Diksmuide hun plicht vervulden.” Wij ontlenen er het volgende aan:

Na het afbreken van het gevecht te Kwatrecht-Melle, nam de brigade marinefuseliers, evenals sommige pas te Gent ontscheepte Engelse troepen, deel aan de algemene aftocht van het Belgische leger naar de IJzer. Aan de linkervleugel van de troepenopstelling geplaatst, volgde zij de weg Aalter, Tielt, Kortemark, Zarren, Diksmuide, tot in de omstreken van Tielt gevolgd door de Britse eenheden, die zich van daar naar de richting van Roeselare en verder naar Ieper begaven.

Op 13 oktober was de groep artillerie van majoor Pontus, gevormd door de 31^e, 32^e en 33^e batterijen – alsdan toebehorend aan het 2^e regiment artillerie – gevoegd bij de brigade van admiraal Ronarch, welke zelf onder de bevelen stond van het Belgische grote hoofdkwartier. Deze groep zal integreerend deel maken van de Franse brigade tot 8 november.

Na herhaalde malen schermutselingen te hebben geleverd met de Duitse cavaleriepatrouilles, welke hen achtervolgen, en vrolijk zware etappenmarsen te hebben afgelegd, en dat dikwijls onder de regen, heeft de brigade van admiraal Ronarch op 15 oktober Diksmuide bereikt.

Op dit ogenblik wordt aan haar linkerkant de IJzer bezet door onze 4^e legerdivisie. Aan haar rechterzijde is de brigade B van de 3^e divisie, 11^e en 12^e linieregimenten, belast met het bewaken en de eventuele verdediging van de gekanaliseerde rivier, vanaf mijlpaal 19,5, waar de rechterflank der marinefuseliers ophoudt, tot aan en met inbegrip van het oude fort Knokke, op de plaats waar het kanaal van Ieper in de IJzer loopt.

De brigade, aangevoerd door de dappere kolonel Meiser, later tot generaal bevorderd, behield deze zending tot op de 19^e oktober 's morgens, op welke datum zij de marinefuseliers zal gaan vervangen in de bezetting van het eigenlijke bruggenhoofd, dat voor Diksmuide was aangelegd. Gedurende deze drie dagen zal zij niet te strijden hebben; slechts enkele granaten en granaatkartetsen zullen de 16^e, 17^e en 18^e oktober door de vijand afgevuurd worden op de linkerzijde van de linie, welke door een compagnie van het 12^e wordt bezet. Het is het kanonvuur, dat de offensieve verkenning vergezelt, welke de Duitsers naar Diksmuide doen, en welke door de marinefuseliers flink werd onthaald.

De aldus aan de brigade Meiser verleende verpozing werd ruimschoots gebruikt om aan de troepen een weinig rust te geven, welke zij zozeer nodig hadden. Zij droeg er vooral toe bij, om het moraal te verbeteren en te versterken van de manschappen, welke noodwendig door de lichamelijke vermoeienissen en nog meer door de gebeurtenissen, moesten beïnvloed zijn: het gedwongen prijsgeven van Antwerpen, waar men zoveel beproevingen had

doorstaan, zonder er in te slagen over de vijandelijke macht te zegevieren; de lange en moeilijke aftocht in het slijk en onder de regen; het ontruimen van de laatste provincies, welke nog vrij bleven van de Duitse bezoeiding; de vlucht van de verschrikte bevolking, die, onze soldaten voorbij ziende trekken, in alle haast hun plunje bijeenbinden om bleek en neergeslagen dezelfde weg te volgen. Welk een ongemeen neerdrukkend schouwspel, dat van deze arme lieden, wiens wanhoop bij de onzen de smartelijke wroeging wekt, hen niet tegen de inval te hebben kunnen vrijwaren.

Maar van het ogenblik af, waarop men voor goed heeft stand gehouden, begint de moed bij de manschappen terug te komen. In het kantonnement doen de officieren, wiens zelfverloochening prachtig is, al wat zij kunnen om aan de soldaten al het mogelijke comfort te geven. Zij leggen een onverdroten ijver aan de dag, vergeten hun eigen vermoeienissen en hun eigen vrees om de vrolijkheid in de rangen te doen herleven, om aan de mannen, welke zij geen ogenblik verlaten, al het nodige vertrouwen terug te geven. Zij slagen er in op prachtige wijze. Luide toejuichingen onthalen de lezing van de prachtige, trillende proclamatie van de koning. Het hoofd van het leger kan voortaan meer dan ooit op zijn mannen rekenen; het 11^e en 12^e linieregiment van de dappere "ijzeren divisie" hebben al de moed teruggewonnen, die hen voor Luik en te Haacht bezielde.

Hun officieren verzekeren dat de stelling op de IJzer een van de beste is die men kan vinden. Bijzonderlijk in de nabijheid van Diksmuide is het terrein gunstig voor de verdediging; de soldaten zelf stellen vast, dat de dijk een uitstekende beschutting biedt, dat er ruime schootsvelden bestaan en dat men met enige arbeid de stellingen nog steviger zal maken. En van ganser harte zetten zij zich aan de arbeid, vertellen weer moppen, terwijl zij delven in de goede aarde,

welke zij gezworen hebben tot aan de laatste druppel bloed te verdedigen.

Overigens zijn zij niet meer alleen. Onze mannen weten dat, behalve de marinefuseliers, hun burens, die met hen verbroederen, wiens goede luim, wiens lichaamskracht en wiens kalmte een genot voor het oog en voor het hart zijn, belangrijke versterkingen in aantocht zijn, dat op hun rechterzijde de Franse cavalerie werkzaam is, terwijl meer ten zuiden, bij Ieper, de Britse troepen het terrein bezetten.

Hoe zouden zij nog aan de uitslag twifelen? De steun van de bondgenoten is geen ijdel woord. Op 19 oktober, wanneer in het heldere en vrolijke morgenzonlicht de brigade in Oudekapelle bijeenkomt, alvorens het bruggenhoofd te Diksmuide te gaan bezetten, ziehier een kleurrijke en schitterende colonne van 1500 Algerijnse ruiters. De krijgshaftige houding der Arabieren is prachtig; trots op hun vurige paarden gezeten, in hun schilderachtige uniformen, rijden de mannen met bronzen gelaatskleur levendig en vlug voorbij. Zelf worden zij door geestdriftige hoera-kreten begroet. Het is een prachtig tafereel, vol kleur, vol leven, vol kracht en helder vertrouwen. De kreten "Leve Frankrijk! Leve België!" joelen dooreen en trillen in de lucht, aangeheven door duizend vurige, jonge borsten.

Plots, terwijl de cavaleriecolonne halt houdt aan de uitgang van het dorp, heft de fanfare van het 11^e linieregiment de mannelijke akkoorden van een luide en hartstochtelijke Marseillaise aan. Het staal van sabels en bajonetten schittert lijk een bliksemschicht in de zonnestralen, terwijl onbeweeglijk, in positie, het hart kloppend van de geweldigste ontroering, al deze mannen, van wie zoveel, helaas, weldra met hun bloed de aarde rood zullen vlekken, luisteren naar het grootse hymne dat daar machtig oprijst in de heldere lucht.

Gedurende nog een uur zullen onze soldaten zich verheugen met te kijken naar het kampement, dat de Arabieren ten noordwesten van het dorp oprichten. Het is een geheel nieuw toneel voor hen, zij vermaken er zich mee lijk grote nieuwsgierige kinderen; onbekommerd voor het naderende onweer dat zich samenpakt. In de goede zon genieten zij de bekoring van het ogenblik, lachen en schertsen en wisselen allerlei schimpscheuten, terwijl zij nieuwsgierig de voorbereidselen tot de Arabische keuken gadeslaan. Maar een bevel komt toe. Rond half elf wordt de brigade Meiser gelast te Diksmuide de marinefuseliers te gaan vervangen, terwijl zij langsheen het kanaal, tot aan Driegrachten, de nodige posten moeten laten om de waterloop te bewaken (in het geheel 2 compagnieën). Iedereen heeft het vage gevoel dat ernstige gebeurtenissen worden voorbereid. Vrolijk snoert men nochtans de ransel om en na een laatste blik op het schilderachtige kamp der Arabieren zetten de regimenten zich in beweging, op weg naar Diksmuide, naar het woedende gevecht en het grootse offer.

Te Oostburg, in Zeeland, heeft men, naar men ons vandaar seint, vanochtend een zeppelin op zeer grote hoogte kunnen opmerken.

De onzijdigheid van België.

Van Belgische zijde ontvangen wij een bestrijding van een artikel van John. W. Burgess, hoogleraar aan de Columbia Universiteit te New York, over de onzijdigheid van België, verschenen in het Amerikaanse tijdschrift The vital issue en in de Duitse pers weergegeven. Die bestrijding gaat buiten ons om – van het artikel van Prof. Burgess is door ons ook geen melding gemaakt – maar wij treffen er enkele passages in aan, die ons voorkomen nieuw te zijn of althans in die vorm nieuw zijn en die verdienen weergegeven te worden.

In het begin van het stuk wordt de opmerking gemaakt, dat België reeds vroeger onder verschillende omstandigheden, wanneer zijn onzijdigheid bedreigd werd, de bescherming van Engeland ingeroepen heeft. Zo in 1870 en voordien tegen plannen van Frankrijk. Hoe deze inroeping toen geschied is, vinden wij hier niet vermeld. De daarbij genoemde feiten wijzen eerder op een zelfstandig optreden van Engeland om zich de onzijdigheid van België te verzekeren door kond te doen, dat het er anders het zwaard voor zou trekken.

Wij treffen dan in het stuk een betoog aan, waarom aan België op grond van de gevonden documenten over besprekingen tussen Belgische generaals en Engelse militaire attachés niet verweten kan worden, dat het in zijn plichten als onzijdige staat krachtens het verdrag van 1839 ten bate van Engeland tekort is geschoten. Woorden van minister von Jagow worden daarbij aangehaald om te bewijzen, dat ook van Duitse zijde de houding van België erkend is als steeds correct en volmaakt neutraal te zijn geweest.

Vervolgens wordt van het bekende gesprek in 1912 tussen overste Bridges, opvolger van kolonel Barnardiston als militaire attaché te Brussel, met generaal Jungbluth, chef van de Belgische generale staf, gewag gemaakt. Zoals bekend, heeft Bridges toen iets gezegd, waarop Barnardiston in 1906 in zijn gesprek met generaal Ducarne ook niet had gezinspeeld. Bridges gaf namelijk te kennen, dat de Engelse regering tijdens de laatste ernstige gebeurtenissen (Marokko-crisis) onmiddellijk een leger in België geland zou hebben, zelfs indien de Belgische regering geen bijstand had verzocht, en wel omdat België toch niet bij machte was de Duitsers de doortocht door het land te beletten. Generaal Jungbluth antwoordde echter, dat daarvoor de toestemming van België vereist was. Hij voegde er aan toe, dat België overigens geheel in staat was de Duitsers de doortocht te verhinderen.

De verklaring van Bridges, zo lezen wij nu verder, wekte, zoals natuurlijk is, levendige verwondering in Belgische kringen. Nooit had men te Brussel van Engelse zijde op dergelijke wijze horen spreken.

Sir Edward Grey werd er over ingelicht. “Mijnheer” berichtte hij toen aan de Engelse gezant in België, “heden met de Belgische gezant sprekende, heb ik op niet-officiële wijze ter sprake gebracht een te mijner kennis gekomen mededeling, dat in België enige vrees werd gekoesterd, dat wij de onzijdigheid van dat land het eerst zouden schenden. Naar mijn mening, kan deze vrees niet van Engelse zijde in het leven zijn geroepen. De Belgische gezant zegde mij, dat er van een Engelse zijde, welke hij niet kon noemen, sprake geweest was van een landing van troepen in België door Engeland, ten einde een mogelijke zending van Duitse troepen door België heen naar Frankrijk te voorkomen. Ik zegde hem, dat ik er zeker van was, dat mijn regering de onzijdigheid van België niet het eerst zou schenden en dat ik niet geloofde, dat enige Engelse regering daartoe het eerst zou overgaan, terwijl ook de openbare mening hier zulks nooit zou goedkeuren. Wat ons te doen stond was te onderzoeken, en dat was een enigszins netelige kwestie, welke handelswijze voor ons, als een van de bij de onzijdigheid van België betrokken waarborgende mogendheden, wenselijk en noodzakelijk zou zijn, als de onzijdigheid van België door enige mogendheid geschonden werd. Wanneer wij die onzijdigheid het eerst schonden en troepen naar België zouden zenden, zo zouden wij een rechtvaardigingsgrond, aan Duitsland bv., geven om eveneens troepen naar België te zenden. Wat wij in het geval van België, evenals in dat van andere onzijdige landen, wensen, is dit, dat hun onzijdigheid geëerbiedigd zou worden, en zolang deze niet door een andere mogendheid geschonden wordt, zullen wij zelf zeker geen troepen naar hun grondgebied zenden.”

De uitlating van Bridges, zo meldt men van Belgische zijde hierbij op, werd dus driemaal in hetzelfde telegram – dit was van 13 april 1913

– op de meest besliste wijze tegengesproken. In België keerde het vertrouwen terug.